

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์การเรียนรู้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุไว้ว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ" ซึ่งเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ และทำการศึกษาได้ด้วยตนเองตามความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันในผู้เรียนแต่ละคน โดยมีอาจารย์เป็นผู้ดูแล และให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมตาม และเป็นแหล่งค้นคว้าทดลอง และปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความสามารถของตนเอง

จากการศึกษาสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ และศูนย์สื่อการศึกษา (ดูตารางสังเคราะห์จากตารางที่ 1-6 ภาคผนวก ค หน้า 297) สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดบริการ 2) สื่อการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน 3) กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียน และ 4) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียน โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ จะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดบริการภายในศูนย์การเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ และสอดคล้องวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์การเรียนรู้ นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัย (ดวงสุดา แสงสุดา, 2542; ธนพล อเนกสิทธิสิน, 2547; สุรีย์พร ท่วมทอง, 2544) พบว่า การให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ และศูนย์สื่อการศึกษา ยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ต้องพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้มีความพร้อม และจัดบริการแก่ผู้เข้าใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับด้านดนตรี ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2549) กล่าวว่า ในระดับอุดมศึกษา อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ ด้านดนตรี ยังไม่เป็นมาตรฐานเท่าที่ควร

จากการศึกษาการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีและห้องสมุดดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ (Berklee College of Music, 2006; University of California, Berkeley, 2008; Yale University, 2006; มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550) สามารถแบ่งตามองค์ประกอบได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดบริการ 2) สื่อการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์

การเรียนรู้ และ 4) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ เนื่องจากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานการจัดบริการแก่ผู้เข้าใช้บริการ ทั้งสื่อและการจัดพื้นที่ โดยสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. การจัดบริการ มีการจัดบริการหนังสือ นิตยสาร งานวิจัย และสื่อประเภทเสียง มีบริการยืม - คืน ให้คำปรึกษา แก่นักศึกษาที่มาใช้บริการ ให้บริการยืม-คืนภายในศูนย์และระหว่างศูนย์ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์รูปแบบต่าง ๆ ด้านดนตรีสำหรับการศึกษามีการจัดและเก็บรักษาอย่างเป็นระบบพร้อมที่จะให้บริการ การให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อและการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรี การวางแผนการดำเนินงานด้านดนตรีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ฝึกอบรมด้านดนตรีแก่นิสิต นักศึกษาในสถาบัน

2. สื่อการเรียนการสอน สามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร นิตยสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ เป็นต้น สื่อวัสดุอุปกรณ์ดนตรี เช่น ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ เทปตลับ และสื่อมัลติมีเดีย และสื่อโสตทัศนูปกรณ์ โดยสามารถแยกได้เป็นเครื่องที่ใช้กับสื่อการสอนประเภทภาพ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ โทรทัศน์ เป็นต้น เครื่องที่ใช้กับสื่อการสอนประเภทเสียง เช่น เครื่องเล่นเทปคาสเซต และเครื่องขยายเสียง เป็นต้น และเครื่องที่ใช้กับสื่อการสอนสำเร็จรูป เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องส่งสัญญาณเสียงภาพสไลด์อัตโนมัติ เป็นต้น

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมเป็นกลุ่มจากสื่อการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนด้านดนตรีโดยจัดขึ้นในรูปแบบฐานประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากอาจมีการจัดกิจกรรมพิเศษต่างๆ เช่น จัดนิทรรศการความรู้ต่างๆ จัดกิจกรรมร่วมมือกับสถาบันและองค์กรต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการค้นหาข้อมูลโดยผ่านสื่อ จัดอบรมครูและนักเรียนเกี่ยวกับด้านดนตรี เชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายให้ความรู้ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม และให้ความช่วยเหลือในการทำกิจกรรม

4. การจัดพื้นที่ ควรมีการจัดเป็นสัดส่วนแบ่งพื้นที่เป็นส่วนต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วน ดังนี้ พื้นที่สำหรับการจัดแสดงสื่อเพื่อบริการ พื้นที่สำหรับการแสดงผลงานของนักเรียน พื้นที่สำหรับเก็บสื่อและอุปกรณ์ที่ยังไม่ใช้ พื้นที่สำหรับการทำงานของนักเรียนในลักษณะต่างๆ เช่น การทำงานรายบุคคล กลุ่มย่อย การทำงานกลุ่มใหญ่ พื้นที่บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต พื้นที่สำหรับรับชมและรับฟังวีดิทัศน์/ มัลติมีเดียแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มย่อย พื้นที่ห้องนิทรรศการ พื้นที่สำหรับการเรียนและการฝึกปฏิบัตินอกเวลาเรียน และพื้นที่บริการคอมพิวเตอร์ และพื้นที่สำหรับจัดการศึกษา จัดฝึกอบรมด้านดนตรี

จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ดนตรีและห้องสมุดดนตรี เป็นการจัดศูนย์การเรียนรู้เฉพาะสาขาวิชาที่ให้บริการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งความรู้และทำการศึกษาได้ด้วยตนเองตามความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันในผู้เรียนแต่ละคน

จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ในประเทศไทยมีศูนย์การเรียนรู้ดนตรีเฉพาะด้านจำนวนมาก และมีรูปแบบการจัดตั้งที่ไม่ชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่จัดให้บริการอยู่ในส่วนหนึ่งของหอสมุดกลาง ศูนย์สื่อการศึกษา ซึ่งให้บริการสื่อการเรียนการสอนด้านดนตรีไม่ครอบคลุมกับความต้องการของอาจารย์ และนิสิต นักศึกษาสาขาดนตรี ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษา ในการศึกษา หากความรู้เพิ่มเติมจากสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนด้านดนตรี สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2544) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตในเรื่องสาระและการสอนวิชาสังคีตนิยม พบว่า นิสิตต้องการให้มีห้องสมุดดนตรี เพื่อนิสิตสามารถฟังเพลงต่างๆ หรือชมการแสดงดนตรีได้ตามที่ตนสนใจจากสื่อที่จัดเตรียมไว้ ตามบทเรียนที่ได้เรียนรู้ไปจากชั้นเรียน จึงควรมีการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนนอกเวลา ได้แก่ การจัดตั้งห้องสมุดดนตรี เพื่อส่งเสริมการเรียนของนิสิต เช่นเดียวกับพงษ์ชลดา ธรรมพิทักษ์กุล (สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2550) กล่าวว่า สาขาดนตรี เป็นสาขาหนึ่งที่มีความเฉพาะด้าน ผู้เรียนต้องฝึกฝนให้มีความชำนาญเฉพาะด้านดนตรี ซึ่งดนตรีเป็นเรื่องของเสียง ผู้เรียนจะต้องได้ฟัง ได้เล่น เพื่อเป็นการฝึกทักษะและพัฒนาศักยภาพตนเอง จึงควรที่จะมีห้องที่รวบรวมหนังสือโน้ตเพลง หรือซีดี ไว้ให้นิสิตได้เข้ามาศึกษาหาความรู้หรือทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ และจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เกิดผลงานต่างๆ และงานวิจัยของนิสิตจำนวนมาก จึงควรมีที่รวบรวมหรือสถานที่จัดแสดงนิทรรศการผลงานของนิสิต สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักสามประการ คือ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล 2) สร้างสังคม คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และ 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เด่นชัดขึ้น และเป็นรากฐานในการพัฒนาดนตรีศึกษาในปัจจุบัน โดยวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฉบับนี้สนับสนุนให้สาขาวิชาดนตรีควรมีการพัฒนาการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนด้านดนตรี ให้ได้มาตรฐานทัดเทียมอารยประเทศต่อไป

จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ห้องสมุดดนตรี หรือศูนย์การเรียนรู้ดนตรีของประเทศไทยมีจำนวนน้อยและมีการบริการที่ไม่ครอบคลุม เพียงพอต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนดนตรี ดังนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของอาจารย์ นิสิต นักศึกษา สาขาวิชาดนตรี และแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) สาขาวิชาดนตรีจึงควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยทางดนตรีแก่นิสิต นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัย โดยมีการให้บริการสืบค้นหนังสือและวารสารดนตรี นิตยเพลง และสื่อสารสนเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรี ฝึกพัฒนาทักษะด้านดนตรี โดยทำการศึกษาตามความสนใจและตามความสามารถของตนเอง เพื่อประโยชน์แก่อาจารย์ และนิสิต นักศึกษา ด้านดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ด้านดนตรีสูงสุด

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้กรอบการศึกษาองค์ประกอบ 4 ด้าน ของศูนย์การเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว คือ การจัดบริการ สื่อการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ และการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

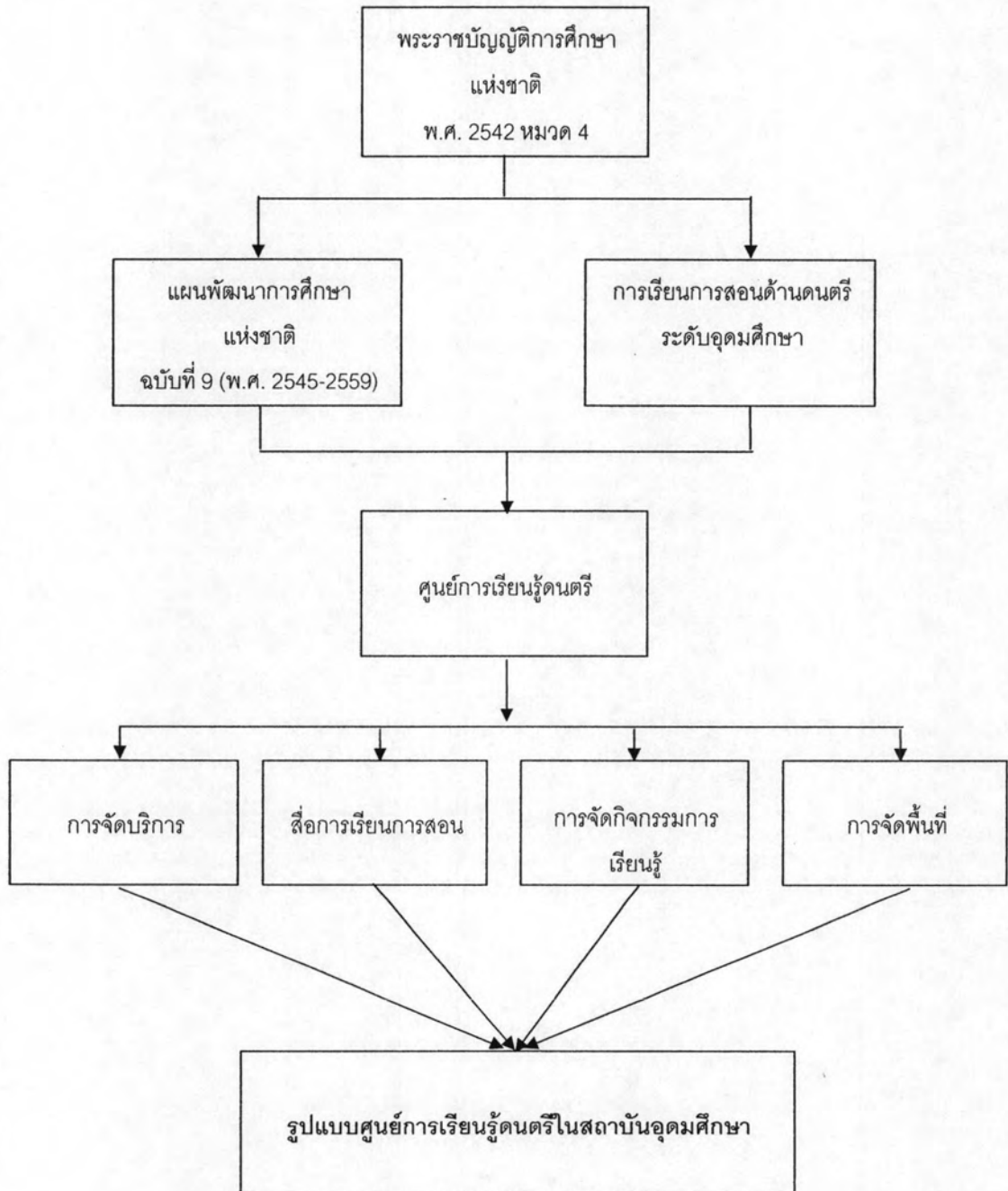
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต นักศึกษาที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา

คำถามการวิจัย

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต นักศึกษาที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

คำอธิบายแนวคิดการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 22 ระบุไว้ว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ"

แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล 2) สร้างสังคม คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และ 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม โดยมุ่งส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ให้ได้มาตรฐานทัดเทียมอารยประเทศต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

การเรียนการสอนด้านดนตรีระดับอุดมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านดนตรีทั้งด้านทฤษฎี ประวัติศาสตร์ และการประพันธ์เพลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งผลิตนักดนตรี นักประพันธ์เพลง หรือครูดนตรีที่มีคุณภาพและบริหารจัดการทางดนตรีได้เป็นอย่างดี (สุพจน์ มานะลักษณ์เจริญ, 2545; Yale University, 2007)

ศูนย์การเรียนรู้ดนตรี หมายถึง สถานที่ที่รวบรวมความรู้เนื้อหาทางด้านดนตรี มีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและการจัดบริการให้ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะ เพื่อสนับสนุนการเรียนของนิสิต นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามความสามารถของตน ทั้งนี้อาจเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การซ่อมเสริม หรือการเสริมพิเศษ จากสื่อการสอนต่างๆ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี เพื่อเป็นการตอบสนองการเรียนทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดบริการ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการภายในศูนย์การเรียนรู้ดนตรี โดยจัดพื้นที่ให้บริการเป็นสัดส่วน มีการให้บริการค้นคว้าด้วยตนเอง จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ประเภทการให้บริการในศูนย์การเรียนรู้ 2) การให้บริการสื่อรูปแบบต่างๆ และ 3) การให้บริการสถานที่แก่บุคคลทั่วไป (Beswick, 1972; Good, 1973; Miller, 1971 และ Beswick, 1978; Bloomberg, 1977; ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526; ดวงสุดา แสงสุดา, 2542; สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, 2534; รักรอง ดำรงวุฒิ, 2547; วินัย นิมทรงธรรม, 2530; วิชุนา ปาณปถมนัง, 2540; อำนวย เดชชัยศรี, 2539)

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่ทางศูนย์การเรียนรู้ควรจัดให้บริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีแก่ผู้ใช้บริการ จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร นोटเพลง และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ด้านดนตรี เป็นต้น
- 2) สื่อวัสดุอุปกรณ์ดนตรี เช่น สื่อมัลติมีเดีย รูปภาพ แผนภูมิ แผนภาพ ของจริงและของตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับดนตรี เป็นต้น โดยสื่อประเภทเสียงจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทเพลงดนตรีไทย และประเภทเพลงดนตรีสากล และ 3) สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ และโทรทัศน์ เป็นต้น (เบอร์เดน, 2545; กิดานันท์ มลิทอง, 2544; จินตนา ผลสนอง, 2540; ชิน คล้ายปาน, 2532; ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2526; ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, 2543; ธนพล อเนกสิทธิสิน, 2547; ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, 2540; วิชัย นิมทรงธรรม, 2530; วิชุนา ปาณปฺณณัง, 2540)

กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้จัดขึ้น จากสื่อการเรียนการสอน หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่จัดขึ้นในรูปแบบฐานประสบการณ์ จำแนกเป็น 4 ประเภท คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมกลุ่ม 3) การจัดกิจกรรมรายบุคคล และ 4) การจัดกิจกรรมแก่บุคคลหรือหน่วยงานทั่วไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540; ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, 2543; ธนพล อเนกสิทธิสิน, 2547; เรณู เปี้ยชื่อ, 2538; วิชุนา ปาณปฺณณัง, 2540; อรพรรณ พรสีมา, 2542)

การจัดพื้นที่ หมายถึง การกำหนดพื้นที่ใช้สอยของศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การจัดพื้นที่สำหรับให้บริการ 2) การจัดพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ และ 3) การจัดพื้นที่สำหรับฝึกปฏิบัติ (เบอร์เดน, 2545; กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540; ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2526; จินตนา ผลสนอง, 2540; ดวงสุดา แสงสุดา, 2542; ธนพล อเนกสิทธิสิน, 2547; สุรีย์พร ท้วมทอง, 2544; วิชุนา ปาณปฺณณัง, 2540; อรพรรณ พรสีมา, 2542)

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนานี้ มีรายละเอียดครอบคลุม ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การจัดบริการ

1. การให้บริการภายในศูนย์การเรียนรู้
2. การให้บริการสื่อรูปแบบต่างๆ
3. การให้บริการสถานที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรีแก่บุคคลทั่วไป

1.2 สื่อการเรียนการสอน

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร นิตยสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ด้านดนตรี เป็นต้น
2. สื่อวัสดุอุปกรณ์ดนตรี เช่น สื่อมัลติมีเดีย รูปภาพ แผนภูมิ แผนภาพ ของจริงและของตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับดนตรี เป็นต้น
3. สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ และโทรทัศน์ เป็นต้น

1.3 กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมรายบุคคล
2. กิจกรรมกลุ่ม
3. กิจกรรมแก่บุคคลหรือหน่วยงานทั่วไป

1.4 การจัดพื้นที่

1. พื้นที่สำหรับการบริการภายในศูนย์การเรียนรู้
2. พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้
3. พื้นที่สำหรับการฝึกปฏิบัติภายในศูนย์การเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 อาจารย์ และนิสิต นักศึกษาสาขาดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา

2.2 ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีในการรับรองชิ้นงานวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถานที่ที่รวบรวมความรู้เนื้อหาทางด้านดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา มีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและการจัดบริการให้ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะ เพื่อสนับสนุนการเรียนของนิสิต นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามความสามารถของตน ทั้งนี้อาจเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การซ่อมเสริม หรือการเสริมพิเศษ จากสื่อการสอนต่างๆ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี เพื่อเป็นการตอบสนองการเรียนทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดบริการ หมายถึง การจัดบริการ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการภายใน ศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรี โดยจัดพื้นที่ให้บริการเป็นสัดส่วน มีการให้บริการคั่นคว่ำด้วยตนเอง มี สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะ และสนับสนุนการเรียนของนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับดนตรี ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามความสามารถของตน จากสื่อการสอนต่างๆ และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี

สื่อการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวัสดุอุปกรณ์ดนตรี สื่อโสตทัศนูปกรณ์ และสื่อสมัยใหม่ อาทิเช่น มัลติมีเดีย สื่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ที่ทาง ศูนย์การเรียนรู้ควรวัดให้บริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีแก่ผู้ใช้บริการ

กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้จัดขึ้น ใน รูปแบบกิจกรรมกลุ่ม หรือรายบุคคล จากสื่อการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่ จัดขึ้นในรูปแบบฐานประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับดนตรี ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ แก่นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดพื้นที่ใช้สอยของศูนย์การเรียนรู้ ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน เช่น การให้บริการคั่นคว่ำด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ การจัดพื้นที่ทำ กิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

รูปแบบศูนย์เรียนรู้ด้านดนตรี หมายถึง รูปแบบของการบริการภายในศูนย์ การเรียนรู้ดนตรี และนำเสนอเป็นแผนภูมิ และความเรียง มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การจัดบริการ สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดพื้นที่

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้รูปแบบศูนย์เรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรี ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการสอนด้านดนตรี หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร หรือหน่วยงานอื่นๆ ในระดับสูงขึ้นไปใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดนโยบายด้านการจัดศูนย์เรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อตอบสนองการศึกษาในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีพ